СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 270. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 22-го листопаду 1941. No. 270. Jersey City, N. J., Saturday, November 22, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АМЕРИКА ОБВИНУВАЧУЄ ГІТЛЄРА ЗА УСУНЕННЯ ҐЕН. ВЕЙҐАНА

ВАШИНГТОН. Департамент стейту заявляє, що американський уряд має відомости про це, що усунення ґен. М. Вейґана з посту Ґенерального Делеґата Франції в Північній Африці наступило під натиском Гітлєра. Ось тому американський уряд готов змінити свою політику відносно французького уряду в Віші, а покищо відтягає цю поміч, яку він був обіцяв Французькій Північній Африці. Якщо Вашинґтон буде переконаний що віце-премієр Дарлян допускає німців до Африки, тоді Америка може піти ще далі щодо уряду маршала Петена. Вона може зірвати цілковито всякі дипльоматичні зносини з Францією та визнати „вільний французький рух" ґен. де Ґоля, а далі ще й захопити французькі посілости в західній півкулі. В конґресових колах уже говорять про те, щоб внести резолюцію в справі визнання ґен. де Ґоля як голову французького уряду.

ЯПОНІЯ ВІДПОВІДАЄ НА АМЕРИКАНСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ

ВАШИНҐТОН. — Не зважаючи на все-американське свято „День Подяки" секретар стейту Кордел Гол був безперервно занятий справою японсько-американських переговорів. Японський висланник Сабуро Курусу та амбасадор Кічісабуро Номура два рази відвідали Гола протягом 24 годин. Японія мала дати свої умовини як відповідь на американські пропозиції, а саме мала дати приречення, що не буде нападати на Советський Союз і не посунеться в напрямі Голяндської Східної Індії та готова відтягнути свої війська з французького Індо-Китаю. За це вона домагається, щоб Америка зняла заборону на вивіз до Японії нафти, заліза та інших найконечніших продуктів. Японія рівнож мала домагатися, щоб Америка посередничала в заключенні договору з Китаєм. Як здається, американський уряд відкине ці пропозиції як „недостаточні".

ПРЕЗИДЕНТ РІШЕНИЙ ЗЛОМАТИ ВІЙСЬКОМ МАЙНЕРСЬКІ СТРАЙКИ

ВАШИНҐТОН. — Щоб запобігти дальшому поширенню страйків для вияву „симпатії" зо страйкуючими майнерами, президент Рузвелт, як доносять, є рішений вжити війська, щоб захопити копальні вугля, що вийшли на страйк. До такого рішення спонукує президента не тільки вперта постава провідника майнерів Джана Луїса, але також і цей факт, що ці страйки поширюються з кожним днем та набирають розмірів поважної загрози.

СТАЙНГАРДТ БУДЕ ВІДКЛИКАНИЙ?

ВАШИНҐТОН. — В дипльоматичних колах ходять поголости, що теперішний американський амбасадор в Москві, Лоренс А. Стайнгардт, буде відкликаний, а його місце займе ґенерал Бирнс, специяліст по продукції амуніції та останньо член американської місії до Москви. Стайнгардт, який є в дорозі до Америки, мав сам прохати президента Рузвелта про своє звільнення з того важного посту.

КАЖЕ, ЩО ЗАБАГАТО ЙДЕ НА УЗБРОЄННЯ АРМІЇ

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Алва Б. Адамс, демократ з Колорадо, каже, що адміністрація вимагає багато більше на армію ніж в тійсности потрібно. Він теж заявив, що воєнна продукція провадиться з „великою розтратою". На його думку Америка продукує далеко більше ніж цього вимагає оборона краю. Це доводить до того, що воєнна промисловість перевищає цивільну, що в результаті відібється фатально на промисловому житті Америки після закінчення війни та спричинить велике безробіття.

ІТАЛІЙСЬКИЙ КНЯЗЬ НА ВІДВІДИНАХ МАТЕРІ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК. — Не зважаючи, що теперішня війна перевищає своїми загостреннями попередні, то італійському князеви Олександрові Торльонії таки вдалось дістатись до Ню Йорку, щоб відвідати хору матір. Хоч Анґлія й Італія знаходяться в стані війни, анґлійський уряд дав князеви дозвіл на переїзд до Америки. Це саме зробив і американський уряд. Його матір є американкою, яка ще 1928. р. розвелася з батьком, італійським князем. Молодий Торльонія є жонатий з Інфантою Беатрічею, дочкою останнього еспанського короля Альфонса XIII.

БРАЗИЛІЯ ЗАБОРОНЯЄ НІМЕЦЬКІ ЧАСОПИСИ

РІО ДЕ ЖАНЕЙНО (Бразилія). — Бразилійський уряд відібрав дебіт німецьким ґазетам, вкдаваним закордоном, в трьох стейтах, де живе велика частина німецьких поселенців. Заборона відноситься до стейтів Ріо Ґранде до Суль, Санта Катеріна й Парана. В тих стейтах, згідно з бразилійськими обчисленнями, має жити 1,000,000. німців.

АРЕШТОВАНО ТРЬОХ ЯПОНЦІВ В АРҐЕНТИНІ

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — Арґентинська гранична сторожа арештувала в Посадас, в провінції Місіонес, трьох японців, які нелеґально пробували перейти до Арґентини. Як подає поліція, вони прибули з Бразилії.

ЗАТОПЛЕНО ДВА БРИТІЙСЬКІ КОРАБЛІ ПРИ БЕРЕҐАХ КАНАДИ

КАНАДІЙСЬКИЙ ПОРТ (Канада). — „Асошіейтед Прес" подає, що ворожі субмарини затопили 2 британські кораблі при береґах Канади. Ці торговельні кораблі правдоподібно були частиною цілої ґрупи кораблів, що везли воєнні матеріяли до Анґлії.

ГУВЕР ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ВИСИЛКОЮ АМЕРИКАНСЬКОГО ЕКСПЕДИЦІЙНОГО ВІЙСЬКА

Бувший президент Герберт Гувер, говорячи до членів „Юніон Ліґ Клоб" в Шікаґо, заявив, що висилка нового американського експедиційного війська до Европи, буде марною витратою життя молодих американців. На його думку, небезпека не тільки для Америки, але навіть для Анґлії, давно проминула. Гітлєр „застряг" в Росії та поносить великі матеріяльні втрати. Стверджуючи, що американська участь у війні спричинить втрату свободи в Америці, Гувер говорив, що „воєнна пропаганда" працює всією силою, щоб втягнути Америку до війни. Він твердив, що висилка американської армії до Европи ледви чи спричиниться до перемоги над Гітлєром. Не можуть його побити москалі, які мають або мали 10,000,000 людей під зброєю, 20,000 повзів і 20,000 літаків. Та це не означає, що Гітлєр вийде переможцем, говорив Гувер. Европейська війна входить в стадію довгої затяглости й може тривати довгі роки. Він твердив, що величезна більшість американського народу є проти війни, тому уряд повинен добре зважити кожний свій крок в напрямі дальшого анґажування Америки в европейський конфлікт. Гувер казав далі, що Америка повинна допомагати голодуючим народам під німецькою окупацією, бо від того, чи ці народи видержать цей гніт, залежить будуча судьба Европи. Гувер, що є противний допомозі большевицькій Москві, тепер твердив, що пропаганда за Росію доходить до абсурдів, що Сталіна робиться уже мало не „святим".

„МЕТРОПОЛІТАН ЛАЙФ ІНШУРЕНС КОМПАНІ" ПІДНОСИТЬ ВКЛАДКИ НА 10%

Л. А. Лінколт, президент „Метрополітан Лайф Іншуренс Компані", найбільшої американської асекураційної орґанізації, заявив, що почавши з днем 1. січня 1942. р. будуть піднесені місячні вкладки членів на нові полиси на 10%. Це відноситься до тих, що будуть асекурувати себе від нового року. Старі члени платитимуть такі самі вкладки, які платили досі. В асекураційних колах є переконання, що вслід за „Метрополітан" підуть інші американські асекураційні орґанізації. Між іншим, зґадують, що друга відома асекураційна компанія „Пруденшел" теж оголосить підвишку асекураційної вкладки вже в найближчій будучности.

БРИТІЙЦІ РОЗПОЧАЛИ НА 130-МИЛЕВІМ ФРОНТІ В ЛІБІЇ ОФЕНЗИВУ

Британські війська в Північній Африці розпочали велику офензиву проти німецько-італійських військ у Лібії. Вже першого дня вони посунулись на 80 миль в глибину краю і зблизились на десять миль до Тобруку, в якім від півроку замкнена британська залога. В тій офензиві беруть участь всі три роди британської зброї, це є сухопутна, повітряна і морська. Британські повзи, що майже виключно походять з американських фабрик, знищили велике число німецько-італійських повзів і взяли 150 італійських повзів в полон. Літаки масово бомбардували летунські майдани і знищили кільканацять німецько-італійських літаків.

ПРЕМІЄР ЧОРЧИЛ ПРО ОФЕНЗИВУ В ЛІБІЇ

Британський премієр Винстон Чорчил виголосив через радіо промову до британських військ в Лібії і заявив, що офензива, яку вони розпочали, дуже важна. Цілий матірний край сподіється від них перемоги. До тої офензиви Британія підготовлялась довгий час, говорив Чорчил і вивінувала військо всілякою потрібною зброєю. Головним завданням цеї битви є не так здобути якнайбільше території, як це, щоб винищити там зібрані сили держав „осі", говорив Чорчил. Вістка про офензиву в Лібії викликала по цілій Британії велику радість. В Британії широкий загал пояснює цю офензиву, як створення другого протинімецького фронту.

НІМЦІ НА ПІВНІЧ ВІД МОСКВИ ЗРОБИЛИ МАЛІ ПОСТУПИ

На північ від Москви, в околицях Волоколамська, як доносять советські звідомлення, советські війська мусіли відступити дещо взад. Цей відступ, кажуть советські звідомлення, мав стратеґічний характер і відбувся по пляну. Коло Тули німецькі війська продовжали сильні наступи, але їх відперто з тяжкими стратами. На цім відтінку німці розпочали офензиву в цілі далекосяглого окруження Москви.

НІМЦІ ГОВОРЯТЬ ПРО ОЖИВЛЕННЯ АКТИВНОСТИ НА ФРОНТІ

В німецьких колах говорять, що активність на московськім фронті знов посилилась. Офіційні звідомлення справді нічого про це не говорять, але їхня мовчанка, беручи під увагу їх попередню поведінку в подібних ситуаціях, є доказом, що на фронті щось важного діється. Припускають, що німці повели чергову офензиву на московськім фронті.

ПОСЛУХАЛИ ЛУИСА, НЕ ПРЕЗИДЕНТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ. — Ґрупа майнерів у вуґільних копальнях у Мексвелі, Па., підчас своєї останньої перерви в спраці в передодні страйку, котрий викликала майнерська юнія „Юнайтид Майн Воркерс". Ці майнери вийшли потім на страйк на заклик Джана Л. Луиса, предсідника майнерської юнії, не дивлячися на те, що президент Рузвелт закликав їх не переривати праці в цьому важному для оборони краю промислі.

ЛІТВІНОВ ОБИДЖЕНИЙ ПОВЕДІНКОЮ БРИТІЙЦІВ У ТЕГЕРАНІ

ТЕГЕРАН (Іран). — Советський амбасадор і надзвичайний комісар закордонних справ, Максим Літвінов, обидився на британські власти в Тегерані за те, що вони з браку місця в британськім літаку звеліли йому висісти з літака і їхати собі в советськім літаку. Він прибув на летунський майдан з клунками і жінкою і навіть вже станув у вході до літака, але летунська служба звеліла йому вийти, бо місця вже заняті ким іншим. Там були британські урядовці, які поспішали до Каїра. Другого дня Літвінов зазнав знов прикрого випадку, бо советський літак не хотів знятись вгору. Знервований тим усім Літвінов британському послови в Тегерані заявив: „Все це булоб значно простіше, якби британська повітряна лінія була мене в час повідомила, що для мене нема місця". Британський посол висказав перепрошення, а також з британського міністерства закордонних справ вислано Літвінови слова жалю.

ҐЕНЕРАЛ ВЕЙҐАН УСУНЕНИЙ.

ВІШІ. — Французький ґенерал Вейґан, шеф штабу аліянтських армій в минулій війні, а також головний командант французьких сил на передодні французького розґрому в цій війні, тепер зовсім усунений від влади і став цивільним громадянином. Він в останніх місяцях займав становище проконзуля в Північній Африці, де є зібрані значні військові і морські французькі частини. Вейґан льояльно співпрацював з маршалом Петеном, але теж опирався тісній співпраці з німцями. Через те став для німців неприємливий. Він в останніх днях перебував в Віші і переговорював з Петеном. У висліді він уступив зовсім з політичного і військового життя. Петен на його адресу висказав найкращі слова признання, даючи тим до зрозуміння, що уступлення Вейґана наступило під натиском вищих сил, а не з волі Петена. Дехто передбачає, що те уступлення матиме великий вплив на дальшу політику Франції.

ТЕРЕН ВІЙНИ В 1942 Р.

НЮ ДЕЛЬГІ (Індія). — Британський начальний вожд в Індії, ґенерал Вейлен, заявив, що після всякої правдоподібности великим тереном війни в наступнім році буде Близький Схід — Кавказ, Іран, Сирія, Ірак. Він казав, що британські власти приготовляються до цього. На адресу советського вояка він висказав гарну похвалу, кажучи, що до росіян, як вояків, все мав пошану. Він висказав бажання, що „вони будуть боротись до кінця".

ҐЕБЕЛЬС ЗНОВ ГОВОРИТЬ ПРО ДОВГУ ВІЙНУ.

БЕРЛІН. — В черговім числі місячника „Райх" німецький міністер пропаґанди, Ґебельс, помістив ще одну статтю про війну і в тій статті знов перестеріг німців, що Британії не вдасться побити ні за місяць ні за два. Те, що створене віками не дасться так легко зломити, говорить тепер Ґебельс, який в попередних роках говорив, що Британська імперія вже перегнила і під ударами німецьких сил обертається в руїни.

НАСТРОЇ В НІМЕЧЧИНІ ВІДНОСНО ЛІБІЙСЬКОЇ ОФЕНЗИВИ.

БЕРЛІН. — Німецькі урядові кола на зверх не виявляють великого занепокоєння лібійським фронтом. Вони кажуть, що той фронт є другорядної ваги і навіть колиб британці посунулись вперед, воно не матиме великого впливу на перебіг війни. Ту офензиву британці розпочали тому, бо Сталін настоював, щоб Британія створила на заході другий фронт, кажуть німці. Замісць на заході Британія його створила в Лібії. Але цей фронт без значіння.

В політичних колах Берліну говорять, що уступлення Вейґана стоїть власне у звязку з цею офензивою. Бо Вейґан командував французькими силами в французькій Північній Африці і колиб британцям вдалось посунути німецько-італійські сили аж до французьких границь, Вейґан був би не дозволив їм вступати зо зброєю на французаьку територію, але був би їх інтернував. А цього держави „осі" не хотіли.

НІМЦІ НАЗІЦУЮТЬ ПОЛЬСЬКУ МОЛОДЬ.

КРАКІВ. — „Кракавер Цайтунґ" з 20 листопаду доносить, що ще перед Новим Роком німецькі власти створять польську молодечу націстичну орґанізацію, якої завданням буде виховувати польську молодь в націстичнім дусі. В Кракові та орґанізація начислятиме сім тисяч членів. Для неї вже назначений провідник. Ним має бути якийсь Павел Крушкевіч.

ПОЛОЖЕННЯ В ІТАЛІЇ ДИВУЄ АМЕРИКАНЦІВ.

ЛОНДОН. — До Лондону прибуло пять американських конґресменів з Републиканської Партії, з яких трьох належать до ізоляційного бльоку. Вони заявили, що дуже здивувало їх те, що мало знищення зустрічали по тих околицях, куди переїзджали. Анґлійці їх перестерігали, що так дуже добре воно не є, бо є околиці, що є понищені.

РІШАТЬ ТЯЖКІ ГАРМАТИ.

БЕРЛІН. — Полковник німецького ґенерального штабу, Леерс, заявив, що цю війну рішать тяжкі гармати, які будуть ужиті в кінцевій стадії війни. Він далі заявив, що німці мають найбільшу щодо скількости і якости моторизовану артилерію на світі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Підходити з Американського Боку

Ми свідками, як ріжні чинники змагають до того, щоб довести в Америці до повної єдности. І цілком зрозуміло, що як ми цього переконання, що житеві інтереси краю є загрожені, то, очевидно, кожний, кому цей край дорогий, намагається відсувати те, що людей розєднує, а береться за те, що їх збиває докупи. Ось і тому то стільки тепер проповідей на ту тему по церквах. Ось тому забирає про це голос єпископат. Ось тому чуємо про це з радія чи з ріжних трибун. Як бачимо, патріотичні люди і організації нині нічого не розбивають, а тільки запрягають кожну людину і кожну організацію на службу краєви, на його оборону. Ось так є з тими, що беруть під увагу в першу чергу добро цього краю. А такими є теж і найновіщі американці, себто ті, що не вродились в Америці, а в Европі, чи деінде поза Америкою. І вони не хочуть оставати позаду в патріотичних виявах супроти тої землі, що їх приняла. І вони теж бажалиб, щоб Злучені Держави вийшли також і з цеї світової заверухи переможцями, та щоб заважували на новім порядку в світі, бо тоді той порядок буде ліпший і справедливіший. І тому вони теж хотілиб співпрацювати з усіми „старими" американцями в справі оборони краю. А далі, хотілиб теж причинитись і до цеї єдности, до якої всі змагаємо.

Уже те, що ми говоримо про „найновіщих" американців і „старих", вказує, що є на те якась причина. І вона є. Бо ось тих найновіщих американців нераз дуже важко обєднувати не через американські причини, але старокраєві. Це правда, що теж і найновіщі американці собі взаїмно хліба не відбирають, як це було, коли вони були в старому краю. І одні одним не приказують, на якій мові треба молитись, де і яку церкву ставити, яку книжку видавати, чи школу основувати. Та те, що в старому краю діялось чи діється якраз інакше ніж тут в Америці, відбивається почасти на співжиттю найновіщих американців. Через старокраєві недомагання вони між собою ворогують, від себе бокують. А це є нездорове й непотрібне явище, яке можнаб зліквідувати, якщоб усі ті найновіщі американці стояли в кожному випадку за такі свободи, що їх визнає американський нарід і в яких обороні зважується тепер іти до війни і понести навіть і найбільші жертви. Бо то ще замало говорити про американську демократію. І її хвалити. Треба згідно з нею жити, думати та розвязувати ті проблєми, що доводять народи до ворогувань. Не можна домагатись свободи тільки для того народу, з якого походимо, але треба в такій самій мірі домагатись свободи і для інших народів. Не можна протестувати проти насильства над одним народом, а заразом збувати мовчанкою інші насильства, чи їм потурати. Треба поступати завжди після засад. Точніше: після демократичних засад. А ці засади обєднають теж і „найновіщих" американців.

Нове „Комісарство" України

Своїм указом Гітлер рішив: Відтепер території від Балтику до Чорного моря, замешкалі литовцями, естонцями, латишами, білорусинами, українцями та іншими народами, будуть називатись „Острайхом" й будуть керовані німецьким міністром з Берліна. На місцях будуть назначені німецькі комісарі, які виконуватимуть те, що ухвалить Берлін. Україна; як свого першого комісара дістає Еріка Коха.

Подаючи цю новинку „Н. Й. Таймс" з 18. листопаду ц. р. помістив теж і заввагу свого берлінського кореспондента, що ті українські націоналісти, які надіялись на створення якоїсь самостійної української держави з боку німців, є тепер дуже розчаровані з такого німецького поступовання. Їхнє розчарування збільшається ще й тому, що німці викроїли два великі куски з тіла України прилучаючи Східню Галичину до польського ґенерал-ґубернаторства, а Одесу з околицею до Румунії.

Треба признати, що „Н. Й. Таймс" зовсім правильно поступив, коли сказав, що з цього німецького потягнення розчарувались лиш ті українські націоналісти, які надіялись чогось від Німеччини. Тим він теж посередно зазначив, що є українські націоналісти, які на Німеччину не рахували і ніколи не надіялись від неї якоїсь спеціяльної ласки.

Та тою заввагою „Н. Й. Таймс" підкреслив теж ще одну дуже важну річ, а саме те, що навіть ті українські націоналісти, які сподівались чогось від німецької нацистичної влади, попадають в пригноблення і розчарування, коли бачать, як німці відмовляють українському народови те, що йому правно належиться. Отже добро українського народу навіть в очах тих українців, що орієнтуються на Німеччину, стоїть вище добра нацистичної влади, яка в брутальний спосіб підбиває чужі краї та народи і свавільно накидає їм свою владу. А коли німці будуть далі поступати з українським народом у такий брутальний спосіб — а є всі познаки думати, що будуть — то можна сумніватись, чи остане при них навіть і та мала горстка українських націоналістів, що досі орієнтувалась на німців...

Повищі завваги звертаємо головно на адресу тих чужих кол, які мають якесь засадниче упередження до визвольних змагань України й залюбки звязують вияви тих змагань з німецькою загравичною політикою. Але з нагоди обернення України в німецьке комісарство варт поробити декілька завваг і для власного домашнього вжитку. Зокрема ми хотілиб зробити декілька завваг на адресу тих українців, які таки надіялись від німців спеціяльної прихильности до українських державницьких змагань. Бо можливо, що такі українці ще й нині десь існують. Хоч, якщо вони дебулиб, то сумніваємось, чи зможе до них дійти те, що пишемо...

Німці цікавились українською справою з двох причин: По перше, вони були зацікавлені українськими багатствами і хотіли ті багатства дістати в свої руки. Про це пише виразно сам німецький диктатор Гітлер у нацистичній „євангелії" — „Майн Кампф". Про це згадував він отверто й в своїх державних промовах. Про це отверто писали також інші, менші і більші, нацистичні провідники. Не про душу України їм ходило, тільки про тіло; і не про довге життя цього тіла, тільки про матеріяльні соки і матеріяльну користь, випливаючу з нього. Другою причиною, що німці цікавились українськими справами було це, що український нарід стогнав під ярмом ріжних наїзників, ненавидів те ярмо, бунтувався проти нього і напружував всі сили, щоб його з себе скинути. Це незадоволення і та революційна гарячка, в якій знаходився по першій світовій війні український нарід були на руку також німцям, які зо свойого боку були придавлені Версаєм і теж боролись проти існуючого панівного ладу.

Маючи на увазі ці дві причини німецькі політики і журналісти, на переміну, говорили раз про матеріяльні багатства України, а раз про ярмо українського народу. В відсутности інших сильних приятелів українці жадібно ловили цей другий голос. Під впливом цього другого голосу в декого з них родились наївні мрії, що ось коли Німеччина розвалить старий лад і на його місці побудує новий, українці відзискають знов свою самостійну українську державу. Ці наївні надії на німців існували в декого навіть тоді, коли фактично ні один відповідальний німецький державний муж не зробив українцям дійсної обіцянки, що німці таку державу українцям поможуть збудувати і що в інтересі Німеччини є, щоб така самостійна держава на сході Европи існувала. Ті наївні українці виправдували собі цей факт на ріжний лад. Раз тим, що мовляв, ніхто нічого наперед не говорить; або — ще передчасно про це робити заяву; хай тільки вибухне війна, а справа відразу буде поставлена ясно, і т. п.

Прийшла війна між Німеччиною і Советами і ми були свідками, що й тоді німці нічого конкретного про самостійну українську державу не сказали. Але людська наївність не має границь. Дехто із наївних впевняв, що німці так поступають тому, бо чекають, аж здобудуть Київ. Мовляв, „вони не хочуть наражувати українців під большевицькою владою на репресії". Та здобули німці Київ, а про самостійну Україну далі мовчали. І тепер можуть ще знайтись такі наївні, що будуть радити, що треба ще далі зачекати, поки не здобудуть Москви. Бо ніби цілі східні території знаходяться в воєнній смузі, то як можна вимагати, щоб у тих воєнних смугах хтось творив окремі держави. Для наївних є повно можливостей для того роду розумувань. Та в міжчасі німці зробили щось таке, що є доказом, що вони можуть і в воєнній смузі творити певні політичні уклади, як їм хочеться. Бо ото німецька влада, не звертаючи уваги на це, що поляки знаходяться у війні з німцями, прилучила Східню Галичину, колиску модерного українського націоналізму і центр українського революційно - визвольного руху до „польського ґенерал-ґубернаторства". З другого боку Німеччина дала Румунії Одесу з колицями. Від цих німецьких потягнень ряди наївних зачали чимраз більше ріднути. Ще залишились тільки останні могікани, які далі іґнорували тверді, холодні факти і гляділи рожево на німецькі пляни щодо України. Та ось тепер прийшов найновіший нацистичний указ і Україну обернено в комісарство Німеччини...

Побоюємось, що може навіть і цей останній указ ще не викорінить цілковито наївности зпосеред деяких українців. що живуть поза обсягом нашої преси. Але наївністю грішать не лиш українці. Нею грішать і інші народи. Та ми будемо видержливо розвівати ту наївність. представляючи водночас перед тим табором держав, в якім живемо, ось таке наше становище:

Обіцяйте й українському народови ті свободи, які ви обіцюєте іншим европейським народам, а знайдете в ньому найвірнішого союзника. Український нарід, як цілість, боїться німецької експанзії так само, як того бояться інші европейські народи. Він з радістю повітав німецько-советський конфлікт тому, бо бачив в ньому можливість знищення двох деспотизмів і двох імперіялізмів. Подібно як решта демократичного світу, він теж вірить, що ті деспотизми остаточно сконають раз назавжди.

Там, Де Ллється Кров...

КЕРЧ, СТАРИННА ГРЕЦЬКА ОСЕЛЯ НА КРИМІ.

Німецькі війська заняли по затяжних боях Керч, важню чорноморську пристань на Кримі. Тим вони облекшили собі опанування східнього побережжа кримського півострова. Коли цілий Крим можна назвати „брамою Кавказу", то Керч є ключем до дверей у тій брамі. Між Керченським півостровом і Таманським, є вузький пролив. Тому заняття Керчу є надзвичайно важним, бо звідтам німці будуть пробувати дістатися на українську Кубанщину.

З історії Керчу.

Керч — це давня грецька оселя, яку під іменем Пантикапеї заснували греки ще в 6. віці до народження Христа. Грецькі кольоністи, що туди прибули, походили з йонської кольонії в Малій Азії, з міста Мілєту. З кінцем 5. віку Керч стає столицею т. зв. Боспорського царства. Старо-українські памятники на т. зв. „Тмутороканському камені" згадують про „Кречев", яким очевидно був нинішний Керч. („Тмутороканський камінь", мармурова плита, знайдена на Таманському півострові з кирилицьким написом князя Гліба Святославича 1068, це одинока певна українська памятка з міста Тмутороканя, цебто нинішнього Таманя). Ще на кілька століть до народження Христа (пяте століття) Пантикапея жила культурним життям старинної Греції. Навіть тоді, коли на Крим напали дикі кити, Пантикапея - Керч не втратила відразу вого значіння, бо часть скитів визнала зверхність Пантикапеї. Довгі літа, якщо не віки, Пантикапея провадила живі торговельні звязки з сусідніми народами та була центром могутньої культури над берегами Чорного та Озівського моря.

В 2. віці до Христа потужний володар Понту, цісар Мітридат, підбиває скитів та з ними бере під своє панування також і Пантикапею. Син Мітридата Фарнак поширює своє царство на північ та розтягає його границі аж до міста Танаїди, що лежала при усті ріки Танаїди (мабуть нинішній Ростов над Доном). По пануванні римлян в Пантикапеї це місто приходить до упадку.

За християнської доби перші памятники культури в Пантикапеї походять. з 304 р. На першому вселенському соборі, що відбувся 325 р. по Христі, засідав вже єпископ Боспору (Керчу). З тих часів заховалися в Пантикапеї - Керчі численні християнські памятники як нагробні епітафи, хрести і т. д. В Керчі знаходиться найстарша церква, збудована в 757 р. по Христі.

Підчас нападів гунів в 6. віці по Христі Керч якось заховався та уникнув руїни. Та зараз на нього почали нападати дикі турсько-фінські племена, які пустошили його довгі віки. В 13. і 14. віках на кримський півостров заїжджають італійці та ґенуейці: в 1266 р. вони занимають Теодосію (Кафу, про яку знаємо з козацьких нападів) й 1318 р. Боспор (Керч) Зверхню владу над тими містами мали татари. З того часу на Кримі панують татарсько-турецькі впливи аж до того часу, коли Крим пішов під політичну зверхність Росії. Нині Керч має 34,580 мешканців, в чому українців є 6%, в керченській окрузі українці творять 20%, а решту москалі, татари і ін.

Керч як випадова брама На Кавказ.

Керч є важним вузлом, бо тут є кінець тих залізних та звичайних шляхів, які ведуть на захід та якими німці можуть спроваджувати свої війська для евентуальної офензиви в напрямі Кубанщини. Та перехід через Керченський пролив на Таманський півостров представлятиме для німців досить великі трудноші. Побережа, що лежить на схід від Керченського проливу, по більшій части покрите мочарами та багнами, які ледви чи підходять під модерну та механізовану війну. Щоб переправитися через пролив, треба буде німцям плисти 10 миль з Керчу до Таманя, який є кінцевим центром шляхів, що біжать зо сходу. Навіть колиб німецькі війська станули сильною ногою в Тамані, то дальший шлях, що біжить на схід, іде вздовж вузького побережжа, окруженого з двох боків морем. Цей шлях буде цілком певно нещадно бомбардований червоними літаками.

Переправа через Керченський пролив може відбутися в подібний спосіб, як був німецький напад на Крету. Значить при помочі літаків. Ріжниця хіба втому, що нападаючи на Крету німці мали цілий Пельопонезький (Греція) півостров як випадову базу, а надівсе, цілковиту перевагу над анґлійцями в повітрі. Британські літаки мусіли летіти щонайменше 300 миль (Єгипет). отже не мали змоги відбивати успішно німецькі літаки, що вилітали з Греції. На Керчі справа мається інакше. Большевики, не зважаючи на їх втрати, мають ще сильну повітряну силу; дуже можливо, що большевицькій авіяції прийдуть з поміччю анґлійські літаки, які мають бази в Ірані. Що більше, большевицька чорноморська фльота, сконцентрована тепер мабуть в східньому куті Чорного моря, також буде протиділати німецькій переправі. Та, оскільки вірити німецьким комунікатам, то німці готові почати переправу вже в найближчій будучности, не зважаючи на великі втрати, які їх ждуть.

Міґуель Унамуно.

ДОН РАФАЕЛЬ, ЛОВЕЦЬ І КАРТЯР

(1)

Чув як йому втікали години глухі, порожні, як глухо плили мертвими спогадами про це кохання давно минуле. Дуже далеко позад себе бачив двоє очей вже без блеску та в мряці. Чув невиразний відгомін, наче шум моря, що розбивається об скелистий хребет забутих слів. А там вдолі, в глибині стукіт серця підземних вод. Життя порожне, а він сам, самісінький... сам із своїм життям. Не мав чим виповнити свого життя, бо крім ловів і улюбленої гри в карти ніщо його не тішило. Всеж не жив сумно, бо його геройська простота не погоджувалася зі смутком. Колиж хтось із грачів погордив десяткою, шукав аса, щоби прибити. Дон Рафаель усе говорив, що є річи, яких не сміємо шукати: вони прийдуть самі. Був він фаталіст, краще сказати, вірив у всемогучу долю. Мабуть тому, щоби взагалі вірити в щось і не мати в думках пустки...

— А чому не женитеся? — питалася його нераз господиня з квасною міною.

— Чогож я мав би женитися?

— Ви мабуть не вийшли би зле на цьому?

— Є річи, сеньоро Роджеріо, яких не сміємо шукати, прийдуть самі, тай то тоді, коли ми цього найменше сподіємося, Так дістаю і козирі в руку, та, дивіть, є таки один доказ, який мені каже призадуматися над цею справою.

— Який?

— Той, щоби я міг спокійно вмерти.

— Це дійсно гарна причина! — викликнула господиня перелякано.

— Для мене одинока важна причина, — відповів дон Рафаель. Він розумів, що в житті не мають значіння причини, лише сила, яку їм надаємо.

Одного гарного ранка, як виходив із хати, бо затужив за ловами, дивиться, аж тут у воротах якийсь клуночок. Нахилився, щоби краще приглянутися, а з клунка почувся легесенький шелест. Клуночок ворушився. Підніс його. Був теплий. Розвинув — була це дитинка, що народилася тому кілька годин. Вдивився в дитину. В його серці чути було вже не лише шум, а буркотіння підземних вод. Бач, добича, яку мені зіслала доля, подумав собі.

Вернувся з клуночком на руках і з рушницею на рамені. Ступав сходами на пальцях, щоби не збудити це щось і подзвонив кілька разів легенько.

— Приношу тут щось, — сказав господині.

— Що це?

— Здається, дитина.

— Лише здається вам?

— Хтось поклав це біля воріт.

— А що зробімо з цією дитиною?

— Гм, що з нею маємо робити? Цеж зовсім ясне — кормити й виховувати.

— Хто?

— Ну, ми обоє.

— Я? Я ні.

— Найдемо для дитинки няньку.

— Чи ви, пане, при здорових змислах? Таж про цю справу треба повідомити суд, а дитину до захоронки.

— Біднятко! Це рішучо ні!

— Зрештою, ви тут приказуєте.

Сусідка великодушно кормила спочатку найдену дитину, а дон Рафаель зараз підшукав добру мамку. Була це дівчина Емілія, що саме привела була на світ неживу дитину.

— Буде з неї дуже добра мамка, — сказав йому лікар і виправдував дівчину: „То знаєш, така пригода може приключитися кожному".

— Мені ні! — відповів із прикметною собі простотою дон Рафаель.

— Найліпше булоб, — радила господиня — щоби мамка забрала сбі дитину додому.

— Це ні! — відрубав дон Рафаель — це булоб дуже небезпечно. Я не довіряю матері тієї дівчини. Тут дитина під моїм наглядом, а дівчини, сеньоро Роджеріо, не вільно обидити, бо від того залежить здоровля дитини. Не хочу, щоби наслідком якоїсь прикрости, яку зазнала би Емілія, болів животик це янголятко.

Пістунці Емілії було двацять літ, була висока ростом, циганського типу, з вічною усмішкою в очах. Чорне волосся творило виразисті гебанові рямці, що закривали їй вуха наче два воронячі крила. Уста вишневої краски були вохкі, на-пів отворені.

— А як, пане, охрестите дитину? — спиталася його сеньора Роджерія.

— Як мого сина.

— Але то ви дійсно виставляєте себе на сміх!

— І що з того?

— А що, як на основі того медальйончика, що його дитина має на собі й на основі тих знаків завтра або пізніше зявляться справжні батьки дитинки?

— У цьому випадку нема іншого батька ні іншої матері, лише я. Я дитини не шукаю, як не шукаю козиря. Та коли прийдуть, можу свобідно робити, що признаю за відповідне. Та я гадаю, що таке припадкове батьківство, то найчистіше та найліберальніше зусіх батьківств. Я тому не винен, що дитина народилася, одначе матиму заслугу, що вчиню її здібною до життя. Треба вірити в Провидіння, щоби взагалі в щось вірити, бо то приносить розраду. Крім того могтиму вмерти потім спокійно, бо вже матиму когось, хто мусить по мені одідичити.

Сеньора Роджерія закусила уста, як дон Рафаель дав охретити хлопчика та записати як свого сина, сміялися з нього майже всі сусіди. Одначе ніхто не виявив найменшого підозріння, ані не робив злобних заміток, бо загально відома була його невинність. А господині не оставало нічого, лише хоч-не-хоч жити в згоді з пістункою.

І так тепер дон Рафаель міг про щось більше думати, а не лише про лови й карти. Мав уже заняття на ввесь день. Хата заповнилася йому новим життям; цікавим і простим. Деколи нічю навіть зрікався спання та відпочинку, забавляв дитину, щоби її втишити.

(Кінець буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ДО ОСТАННЬОЇ ХВИЛИНИ.

Щоденник „Ню Йорк Таймс" сповіщає, що з днем 1. грудня він починає подавати новинки радіом. Буде їх подавати кожної години від 8. години рано до 11. год. вечером.

Кажуть видавці газети, що це рішення є подиктоване передовсім бажанням обзнайомлювати читачів з новинками до останньої хвилі.

Який це поступ зробило газетярство з того часу, коли часописи виходили неперіодично, звичайно що кілька тижнів.

ЗРУЇНУВАННЯ СІЧИ.

Першим часописом на українській території вважають досі львівську газету французькою мовою під назвою „Gazette de Leopol" (себто: Львівська газета), що появилася вперше в 1776 році. Ця газета в першому числі донесла про зруйнування Запорозької Січи, що сталося в червні 1775 року.

Можемо уявити собі, яке значіння мала би в нинішні часи газета, що подавала би новинки зперед півроку.

ЧИ ЛЬВІВ БУВ У ФРАНЦІЇ?

Французька мова львівської газети, видаваної в австрійській державі, могла би когось здивувати: невжеж тоді люди у Львові говорили пр французьки?

Очевидно, такого не було. Тільки в ті часи французька мова була в моді, як французькі одяги, перуки й танці. Народня мова, не лише українська, але й польська певно була в приниженні; українська, бо вона вважалася мовою селян, а польська внаслідок недавних політичних невдач Польщі (першого розбору Польщі, в 1772 році). Німецької мови урядово-шляхетської верстви нової окупантки Галичини певно ще не знали; отже тому й французька мова зявилася „природною" мовою освічених кругів галицького громадянства.

ЧАСОПИС І РАДІО.

Заповідаючи радіові новинки, видавці „Ню Йорк Таймс" подають:

„Ми все переконувалися, що радіо вливається в газету. Чим більше зацікавлення новинкарськими подіями, тим більше зацікавлення наших читачів дістати повні несенсаційні заподання про ті події".

Слова видавців замітні зогляду на те, що, прочитавши про заяву видавців газети подавати новинки радіом, хтось міг би подумати, що видавці газети задумують покидати видавання газети, а переходять на подавання новинок радіом. Отже зо заяви видавців газети видно, що вони вважають радіо за помічний засіб для газетярства. Радіо лише буде розрабляти апетит до новинок, який заспокоювати властиво буде аж газета.

СЕНЗАЦІЙНІСТЬ НОВИНОК.

Замітним теж треба признати поміщення про сензаційність повинок як про щось низьке.

Під сензаційними новинками треба розуміти новинки, що розбуджують вивиХнену цікавість, через розбудження здивування, захоплення дивацтвом, тощо.

Деякі газетні видавці, як от відомий Герст, власне стараються викликати таке зацікавлення у своїх читачів. Були часи, коли такі газети сильно росли.

Інші видавці власне стараються видавати газети несензаційні. І власне такі газети останніми часами поважно зростають.

ПОТРЕБА ЗЇЗДУ УКРАЇНСЬКИХ РЕДАКТОРІВ

Місяць або більше тому назад в Торонто відбувся відчит на тему „Значіння преси", який виголосив місцевий український адвокат Н. Романюк. Відносно української преси п. Романюк, в словах нашого торонтонського кореспондента, піддав думку, щоб редактори українських газет в Канаді взяли примір від англійських редакторів і „бодай один раз зійшлись і спільно обговорили пекучі проблеми української преси. Тоді вона напевно виконувалаб загально - українську роботу та не стоялаб на службі виключно поодиноких груп".

Слушна заввага! До цеї критики ми додалиб, що подібне відноситься рівнож до української преси в Америці, де, не менше як в Канаді, деякі часописи стоять „на службі виключно поодиноких груп".

Твердження деяких, що між канадійськими і американськими українцями не може прийди до повного порозуміння, відноситься лише до справ, що дотикають внутрішньої політики держав, в яких вони живуть. Для українців однак питання будучности їх братів в Европі є справою одноцільною, і на тій точці так американські українські і канадійські можуть прийти до певного заключення. Дивує нас, чому між двома українськими групами на цім континенті співпраці в тім напрямку досі майже не було.

Байдужність з обох сторін щодо цеї справи довела до того, що від кінця останньої війни до цього часу українці в Америці і Канаді мало причинилися до піднесення української національної справи, а особливо до поширення української пропаганди на цім континенті і взагалі в світі. Спільними зусиллями ці завдання можнаб було виконати, так що тепер ми не мусілиб раптово і горячково інформувати світ про домагання українського народу в Европі.

Редактори українських газет в Канаді і Америці займають чи не найбільш відповідальне становище супроти українського суспільства, якому вони служать. Всі вони мають нагоду, кожний після свого знання і хисту, впливати на своїх читачів і витворювати в них цей чи інший світогляд способом апелю, агітації, чи розсудної аргументації. Ніхто не заперечить, що преса є важнішим чинником від трибуни тому, що вона постійно доходить до найдальших закутин українських осель, тоді коли трибуна має лише обмежений і доривочний вплив, і лише в тих місцевостях, де є відповідні на це люди.

Редактор отже є одним з найважніших чинників в суспільстві. Від світогляду, який він витворює в народній масі, залежить вартість і поступ даного народу. Поступ і вартість українців рівнож залежить від редакторів українських часописів.

Для українського народу, якого світ офіціяльно не признає, національний світогляд мусить бути один. Це конечно, бо насамперед мусимо здобути від інших держав світу признання. Поки до цього не дійде, доти наші дрібничкові зусилля до нічого путнього не доведуть, хоч як не напружувалиб ми поодиноко нашу енергію.

Є це важна справа, яку зїзд редакторів українських газет в Канаді й Америці могли корисно для цілого українського народу рішити.

Другою, і не менше важною точкою їх дискусії булаб справа пропаганди між своїми і чужими. В хвилі коли народи, які ворожо ставляться до української самостійности в Европі, ширять і посилюють свою пропаганду в урядових колах ріжних держав, українці мусять пустити в рух свою пропагандивну машину, яка протиділалаб цій ворожій акції. Лише тим способом можливо невтралізувати її. Українська преса, співпрацюючи з українськими визначними громадянами, могла б в цім напрямку довершити великого діла. Вона тоді сталаб сильним інтеґральним інструментом оборони української справи і цілковито зєднувалаб всіх українців до одної мети. До цеї мети всі українці національного переконання прямують і в теперішній хвилі. Їх політична ріжничковість і дрібничковість однак припиняють її поступ. Ми не йдемо вперед; ми правду сказавши, лíземо вперед.

Не забуваймо рівнож, що новій українській ґенерації в Канаді й Америці грозить асиміляція. Цьому треба негайно і рішучо зарадити, бо від цього, в разі неуспіху української справи в Европі, залежить будучна національна акція українців по цім боці океану. Від цього також залежить будучність української преси на цім континенті.

Українська преса в державах, де існує свобода українського слова повинна серіозно застановитися над долею українців в інших краях, де ця свобода не існує. В Бразилії, на приклад, українці приневолені видавати свої часописи в чужій мові. Вони прагнуть українського слова, і цьому канадійські й американські українці повинні в якийсь спосіб зарадити.

Булаб це подія незвичайної ваги, якщоб редактори всіх українських часописів на цім континенті відбули намічену конференцію і спільно обговорили справи повище порушені. Зїзд українських редакторів повинен стати інституцією, як і інші організаційні зїзди і конвенції наших культурно-освітних, асекураційних, професійних і політичних установ, метою яких є не лише зводити підсумки минувшої праці, але і намічувати програму дальшої діяльности.

Ціль важна. Осягаючи її, українські редактори невимовно причинилисяб до загального добра українців по цім і тім боках океану. — („Канадійський Фармер").

ПО ДОРОЗІ ДО ЛОНДОНУ.—В. Аверел Гаримен (направо), „координатор" у Лондоні, на основі закону про позичку-аренду, і конгресмен Дж. С. Болдвин (з Ню Йорку) перед всіданням на літак у Ню Йорку.

САБУРО КУРУСУ, спеціяльний японський амбасадор, що приїхав до Злучених Держав на переговори в справі непорозумінь між Америкою й Японією.

ЯК ПОШИРЮЮТЬ СЕРЕД АМЕРИКАНЦІВ ЗНАННЯ ПРО УКРАЇНУ?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Блекстон, Масс. — Український Народний Дім в Блекстон замовив два примірники „Історії України" М. Грушевського, призначуючи один для місцевої бібліотеки, а другий для У. Н. Дому.

Ґлестонбері, Конн. — Братство св. Івана Хрестителя, відд. 138 У. Н. Союзу, ухвалило купити два примірники „Історії України", виданої англійською мовою. Один примірник призначено для міської бібліотеки, а другий як пише секр. С. Кунікевич, для молодих членів, щоб краще пізнати минуле України і культуру українського народу.

Рачестер, Ню Гемпшир. — Гром. В. Сас замовив один примірник „Історії України" для міської бібліотеки.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

П. Д., Виндзор, Онт. — Журнал одержали. Дякуємо. Буде використаний для новинки і в „Віклі".

Ст. Луїс, Мо. — В дописі з 14. листопада має бути: Микола Ранко і І. Була.

І. П., Йонґставн, О. — Подайте в справі замовлених книжок, чи вони призначені для американців. Якщо так, то проголоситься у тій рубриці, що її маємо для того роду оголошень.

Гість. — Чи не думаєте, що тепер так багато сумного, що мабуть краще залишити той сум принаймні в хаті, чи там в громаді, ніж подавати до часопису? А крім того, в нас так буває, що або хвалимо над міру, або ганимо забагато. Так моглиб зрозуміти і Ваші „враження" з Листопадового концерту, тимбільше, що не підписуєтесь повним імeнем. Ваші завваги, щоб говорити про дійсність, а при тому вміти задержати гідну постанову, зовсім слушні.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

ВІДЗИВАЮТЬСЯ НА ПОКЛИК У СПРАВІ РЕКОРДУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

На новий поклик у справі дальших збірок на Рекордовання Української Пісні під проводом проф. О. Кошиця, зложили по $10. за „сет" з 10 рекордів на руки підписаного: Д-р Мирослав Сіменович, Шікаґо; Анна Чорній, Балтімор; Михайло Почак, Рачестер; Іван Штоґрин, Нюарк; Хор Молоді, Бруклин; Український Хор, Ню Йорк; Тов. Боян, Перт Амбой; Тов. ім. Лисенка, Джерзі Сити; Тов. Боян, Йонкерс; Тов. Боян, Елизабет; Тов. Боян, Нюарк; Микола Новак, Ню Йорк; Українська Централя, Нюарк. — Разом зложено $130.00.

За Комітет Рекордовання Української Пісні:

Т. Каськів, голова;
600 High St., Newark, N. J.

YOUR ARMY

(This is the 28th of a series of articles prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization.)

The Armored Force is the result of the streamlined application, by military thinkers of the United States Army, of one of the oldest of tactical principles to the machine age—the use of concentrated shock power, combined with speed, for penetration or wide envelopment. Those who imagine that the so-called "blitzkrieg" use of combat vehicles is something new under the sun haven't done much spade work in the field of military history. Some 500 years before the Christian Era, Sun Tzu, the leading Chinese general of his day, wrote a treatise called "On the Art of War." He mentions "swift chariots" and "heavy chariots" and indicates that, making due allowance for the difference between horse and mechanical power, his tactical use of his chariots was in accordance with the best "blitzkrieg" practice of today.

The theory is a simple one—if you can strike your enemy at a vulnerable point with a force he cannot resist, moving at such speed that he can neither side-step it nor run away from it, you will so disorganize his whole command that your own slow moving forces can overcome it without difficulty. Obviously, the striking force had to be composed of elements not easily affected by, if not entirely invulnerable to, such weapons as the enemy could bring to bear on them immediately. In ancient times it was a chariot force racing at top speed. The Macedonian phalanx, with spears sticking a rod or more out in front of it, and the Roman legion, with its barrage of heavy javelins, offered little opportunity for chariot attacks, which fell into disuse. The principles on which their use was founded apparently were forgotten, until the Middle Ages, when the armored knight on an armored horse appeared. Technically, Sir Knight was no more nor less than a light tank, moved by horse-power. He "blitzed" the infantry of his time until it was decided, by non-thinking military leaders, that Infantry was completely outmoded and that battles in the future would be decided by clashes between the armored knights. Steel-tipped cross-bow arrows eventually limited the activity of these human tanks and the development of firearms finished them off.

The tank as we know it today first appeared on the modern battlefield in the First World War—1914-1918—when it was introduced by the British. In its original design it was more kin to Hannibal's elephants than to Sun Tzu's chariots. Weighing many tons, heavily armored, it was a vehicle to strike terror into troops in its path. Invulnerable to small arms and to anything save a direct hit by light cannon, it lumbered forward ahead of advancing infantry, crushing everything in its path and clearing barbed wire, machine-gun nests and other obstacles to infantry advance, out of the way. But its great bulk and slow movement made it a not-too difficult target for medium and heavy artillery which could dispose of it. When the shock of its first appearance wore away, troops which it attacked went after it with weapons especially designed to stop it, or improvised a defense by blowing it to pieces with the point-blank fire of light artillery. The test of battle disclosed that the tank had shortcomings as well as advantages. Nevertheless, it was generally accepted as a necessary auxiliary arm. After the United States entered the First World War a Chief of Tanks was appointed. Following the war tanks were reclassified as "infantry tanks." Eventually some light, fast, tanks were given to the Cavalry to try out.

The Army was in no position to do any large scale research or experiment. It had no funds. But it could think without them. It did considerable thinking, giving due attention to the tactics of Nathan Bedford Forrest and the use of combat vehicles by all armies in all ages. Ahead of any other military group it evolved the doctrine of the use of a far-ranging, hard-hitting, rapidly-moving striking force for distant reconnaissance and for striking at the enemy's lines of communications far in his rear. It finally obtained funds for a small provisional force with which to test out its theory and to develop and expend it. This unit was developed into a model striking force, but, inasmuch as field exercises cost money, the Army as a whole, and its National Guard and Reserve components got training in the handling of armored units only through map exercises.

Nevertheless the Army knew all about the "blitzkrieg" organization and was prepared to adopt it the moment the funds were available.

This organization is known as the Armored Force. It operates under the Chief of the Armored Force. It is self-contained and capable of undertaking any mission which logically may be assigned to it.

The Armored Division is the basic major unit of the Armored Force. It consists fundamentally of five echelons, command reconnaissance, striking, support and service. The Command Echelon is organized and equipped for great speed in the conduct of operations. It is prepared to operate with plans which are simple and flexible, under rapidly changing conditions, and to maintain close contact with developments in forward areas so that necessary readjustments can be made without delay. It maintains air liason with its units and further insures control by means of special pre-arranged signals. The Reconnaissance Echelon performs ground reconnaissance for the division. It fights for information when necessary. It works in close cooperation with observation aviation, troops transported by air, and supporting ground units. It consists of combat vehicles and such other elements as it may need. The Striking Echelon is the main attack force of the division. Its mission is to smash through enemy resistance to its objective. For the accomplishment of this, it is provided with tank regiments and supporting artillery and, when the occasion demands, the support of combat aviation and other organic elements of the division. The Support Echelon consists of heavily armed infantry transported in armored hehicles. It is reinforced by artillery and such other elements at it may need.

The Armed Force, which started as a single division, not fully equipped and another in process of organization, is being expanded rapidly in accordance with plans which contemplate for the United States the most powerful and mobile striking force so far developed by any nation. Its organization is elastic and can be modified to meet any changes required by the developments in other armies.

The basic organization provides for 381 light and medium tanks and 2,700 vehicles of various sorts with 12,700 officers and men. That this will vary as experience dictates changes is probable. But it is more than likely that until some new development calls for radical change armored divisions will have between 300 and 400 light and medium tanks, between 2,500 and 3,000 vehicles and between 12,000 and 15,000 officers and men.

ЧИ ВБИВНИК?—У Монтерей, у Мексико, поліція арештувала 54-літнього нюйорського лікаря д-ра Артура Торенса, закидуючи йому вбивство своєї 65-літньої жінки. Поліція каже, що він побив її термосовою фляшкою, а він каже, що вона упала жертвою автомобілевого випадку.

DEFENSE BONDS QUIZ

Q. Who said: "I only regret that I have but one life to lose for my country"?

A. Nathan Hale, who gave his life for America, like great numbers of his fellow countrymen. We are only asked to lend our dollars for Defense Bonds and Stamps to defend the liberty for which they died.

Q. Where I work there is no payroll allotment plan for the buying of Defense Savings Bonds and Stamps. How can I get one started?

A. This depends on your position, and the kind of organization in which you are employed. Generally speaking, your immediate superior would be the proper person to receive your suggestion that you would like to have a voluntary pay-roll allotment plan introduced. The firm's bank can supply information about such a plan.

NOTE.—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at retail stores.

Синтетичний крохмаль майже ідентичний з тим, який продукують ростучі ростини, тепер виробляють у лябораторіях.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

✝

Дня 6. листопаду 1941, у 1. годині вночи, у Філядельфії, по короткій недузі помер довголітній член відділу 35. У. Н. Союзу

ПЕТРО ПЕЛЕНСЬКИЙ.

Покійний родився в місті Комарні, повіт Рудки, Україна. Був довгі літа членом У. Н. Союзу й також членом Укр. Американських Горожан.

Покійний Петро полишив у глибокім смутку жену і дочку, замужну за Володимира Мосьондза, братів Івана і Михайла і велику фамілію по жені Сеньків.

Похорон відбувся 10. листопаду 1941.

Нехай прибрана земля Вашингтона стане Йому пером!

Я. Зазуляк, секр.

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЙОНКЕРС, Н. И.

Листопадове Свято.

Дня 9. листопаду ц. р. вечером відбулось у місцевій церковній гали Листопадове Свято. Свято відкрив вступним словом гром. В. Мандзій і пояснив його ціль. По цім слідували хорові точки, виконані місцевим церковним хором, точки, виконані місцевим церковним хором, під проводом п. М. Фатюка. Хор наперед відспівав американський національний гимн, а опісля такі пісні: „Гей ви стрільці" — Леонтовича; „Ой колиб я була знала" — Г. Луківа; „Коло млина" — М. Гайворонського; „Ой у саду, саду" — М. Гайворонського. Хор співав дуже добре. Голоси були добре зрівноважені, вишколені і співали бадьоро. По мішанім хорі ряд точок виконав діточий хор, теж під управою свого дірігента і учителя п. М. Фатюка. І цей хор виконав якслід свої точки, зокрема дуже гарно виконували діти свої декламації. Підготовка тих дітей, безсумніву, вимагали з боку їх учителя багато труду і терпеливости. Всі точки були нагороджувані рясними оплесками. Діточий хор виконав такі пісні: „О Україно" — Ярославенка; „Єднаймось діти України" — Я. Смеречанського; „Козак коня напував" — Е. Вітошинського.

Святочну промову виголосив редактор Е. Ляхович. В ній він навязав минулі події з теперішними та накреслив плян нашої праці в Америці, щоб були довершені ті ідеї, за які наш нарід прірвався до боротьби 23 роки тому. Опісля наступив терцет, виконаний трьома місцевими співачками і коротка перерва, підчас якої гром. В. Мандзій закликав приявних до збірки та подякував всім учасникам програми за труд покладений біля влаштовання цього Листопадового Свята.

В другій частині мішаний хор під проводом п. М. Фатюка виконав такі пісні: „Засяло сонце золоте" — І. Недільського; „Сумно мені" — Г. Луківа; „Не тополю" — Г. Цалинюка; „Мав я раз дівчину" — Ярославенка; „Живи Україно" — М. Гайворонського. Також другу частину мішаний хор виконав дуже добре, за що від чисельно зібраної публики діставав рясні оплески. Збірка на народні цілі принесла $22.60.

В. М.

Особи, що хотять настало замешкати в Мексику, мусять вложити поважну суму капіталу в якесь підприємство, або мусять одержати запевнений дохід з джерела поза Мексиком.

ТАРЗАН, ч. 448. Фатальна помилка.

Хоч Гуйон був неустрашимий у боротьбі, але він був встидливий і лякливий у відношенні до жінок. На крик Зелі він стягнув брови.

Він був змішаний тим криком, але Зеля взяла це стягнення брів як погрозу. Це перелякало її і вона рішила за всяку ціну звідсіля вирватись.

В тій самій хвилі злющий Вілйено роздумував над пляном, якби вирвати братові Зелю. Він усміхався на саму думку мати її в себе за невільницю.

По хвилині надуми його очі заблестіли і він повстав з місця. „Я вже знаю, що зробити, щоби перевести цей плян в життя", заговорив він.